

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Командно-штабний факультет

Кафедра тактико-спеціальної підготовки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник кафедри тактико-спеціальної
підготовки

канд. військ. наук, доцент

полковник


Віталій ПАНЧЕНКО

29 04 2021 р.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ТАКТИЧНА ПІДГОТОВКА ВІЙСЬК»

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	254 Забезпечення військ (сил) Лінгвістичне забезпечення та комунікація

Розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри тактико-спеціальної
підготовки
протокол від 29.04.2021р. № 15.

Харків 2021

Інформація про викладача	
Прізвище, ім'я, по батькові	Пташка Сергій Дмитрович
Наукова ступінь	
Вчене звання	
Посада	Старший викладач
Місце роботи	Національна академія Національної гвардії України, кафедра тактико-спеціальної підготовки
Адреса кафедри	м. Харків, майдан Захисників України, 3, аудиторія 717
Контакти	тел. +38050-924-84-62
E-mail	Sd_ptashka@ukr.net

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону	Цикл загальної підготовки
Блоків змістових модулів – немає	Спеціальність: 254 Забезпечення військ (сил)	Рік підготовки:
Змістових модулів – 12		1-4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – не передбачене		Семестр
Загальна кількість годин - 240		1-7-й
	Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Лекції
		2 год.
		Семінари
		2 год.
		Практичні
		88 год.
		Групові
		50 год.
		Самостійна робота
		96 год.
		Індивідуальні завдання: немає
		Вид контролю: Залік -(2 год.) Екзамен (6 год.).

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Предмет вивчення навчальної дисципліни: основи тактики дій військовослужбовця, варти, військового наряду, підрозділу при виконанні службово-бойових завдань, які покладені на Національну гвардію України.

Міждисциплінарні зв'язки з дисциплінами: під час вивчення дисципліни використовуються теоретичні знання та практичні навички, одержані здобувачами вищої освіти у курсах «Загальна тактика», «Стрілецька зброя та вогнева підготовка», «Психологія екстремальної діяльності та тактична медицина», «Військовий зв'язок та технічні засоби охорони», «Управління повсякденною діяльністю підрозділів», «Правознавство».

Мета засвоєння дисципліни: сформувати здатність здійснювати управління підрозділами та виконувати службово-бойові завдання за призначенням НГУ на основі знання і розуміння їх тактики дій.

Завдання: надання курсантам знань, вироблення вмінь та формування індивідуальних практичних навичок необхідних для виконання обов'язків:

патрульного (постового), начальника військового наряду, начальника групи військового наряду, чергового військового наряду з охорони громадського порядку;

чатового, розвідного, помічника начальника варти, начальника варти з охорони важливих державних об'єктів;

чатового, помічника начальника варти, начальника варти з конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних;

військовослужбовця у складі розшукових нарядів.

Компетентності (ІК, К12), які формує дисципліна:

Шифр компетентності	Зміст компетентності
ІК	Здатність розв'язувати складні проблеми та виконувати завдання із забезпечення військ або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується невизначеністю умов обстановки.
К12	Здатність управляти підрозділом забезпечення в ході підготовки та ведення бою, здійснення повсякденної діяльності в підрозділі забезпечення (за видами, родами Збройних Сил України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України).

Згідно з вимогами освітньої програми здобувачі вищої освіти повинні:

Знати: нормативно-правові акти у сфері охорони громадського порядку та громадської безпеки; призначення та функції НГУ; види військових нарядів з ОГП, їх призначення, склад та екіпіровку; обов'язки та права патрульного (постового), начальника військового наряду з ОГП; ознаки зовнішності та особливі прикмети людини; тактику патрульного, начальника військового наряду з ОГП під час припинення правопорушень; тактику дій військовослужбовця у складі груп бойових порядків в спеціальній операції з припинення масових заворушень;

нормативно-правові акти у сфері конвоювання, екстрадиції та охорони підсудних; види конвоювання, види варт з конвоювання, їх призначення, склад, екіпіровку; порядок проведення обшуку спец контингенту; права та обов'язки чатового (помічника начальника) планової та судової варти; порядок утримання спец контингенту та розподілення його за видами режиму; тактику дій чатового (помічника начальника) планової та судової варти з конвоювання;

нормативно-правові акти у сфері охорони ВДО; права та обов'язки чатового варти з охорони ВДО; порядок дій чатового варти з охорони ВДО під час несення служби; поняття перепускного режиму, види перепусток; порядок дій чатового на КПП з пропуску людей;

тактику дій розшукових нарядів у спеціальній операції (СО) з пошуку та знешкодження озброєних злочинців.

Уміти: ідентифікувати правопорушника за фотокарткою (складати його словесний портрет); на посаді патрульного (постового), начальника військового наряду з ОГП припиняти правопорушення і злочини та здійснювати управління військовим нарядом під час несення служби;

на посаді чатового, помічника начальника планової (автошляхової, залізничної) та судової варти проводити обшук спец контингенту, забезпечувати його охорону та здійснювати управління вартою під час несення служби;

діяти на посаді чатового варти з охорони ВДО під час несення служби та при подіях; розрізняти перепустки за їх видами; діяти на посаді чатового КПП з пропуску людей;

здійснювати управління та діяти у складі військових розшукових нарядів під час проведення спеціальній операції з пошуку та знешкодження озброєних злочинців;

здійснювати управління та діяти у складі груп бойових порядків в спеціальній операції з припинення масових заворушень.

Володіти: навичками перевірки документів, проведення поверхневої перевірки правопорушника під час несення служби з ОГП; обшуку спецконтингенту, забезпечення його охорони під час конвоювання; застосування засобів захисту та активної оборони.

Мати уявлення про (бути ознайомленим): порядок та правила спілкування посадових осіб військових нарядів з ОГП з окремими категоріями громадян; будову спеціальних транспортних засобів для перевезення спецконтингенту; обладнання об'єктів, що охороняються комплексами інженерно-технічних засобів охорони.

3. Зміст навчальної дисципліни (анотація навчальної дисципліни).

Національна гвардія України, як військове формування з правоохоронними функціями. Адміністративні правопорушення та злочини. Види військових нарядів з охорони громадського порядку (ОГП), їх призначення, склад та екіпіровка. Права та обов'язки осіб військових нарядів з ОГП. Правові основи застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів, вогнепальної зброї під час несення служби з ОГП. Ідентифікація злочинця за словесним описом та фотокарткою. Основи тактики дій патрульного, начальника військового наряду з ОГП під час виявлення та припинення правопорушень та злочинів.

Способи охорони важливих державних об'єктів (ВДО) та їх характеристика. Порядок підготовки чатового до несення вартової служби з охорони ВДО. Обов'язки чатового (розвідного) варті з охорони ВДО. Порядок дій чатового під час несення служби у варті з охорони ВДО. Правові основи застосування зброї під час несення служби у варті з охорони важливого державного об'єкту.

Перепускний режим. Види перепусток. Основи тактики дій чатового на контрольно-перепускному пункті ВДО з пропуску людей.

Види конвоювання, види варт з конвоювання. Режим утримання спецконтингенту. Порядок дій вартового (помічника начальника варті) під час приймання (здавання) спецконтингенту у слідчому ізоляторі. Основи тактики дій чатового (помічника начальника варті) варті з конвоювання у спеціальному автомобілі (вагоні) під час несення служби. Основи тактики дій чатового (помічника начальника варті) судової варті під час несення служби.

Види розшукових нарядів та способи їх дій. Тактика дій підрозділу у складі пошукової групи та заслону. Тактика дій підрозділу в спеціальній операції (СО) з припинення масових заворушень.

4. Календарно-тематичний план вивчення дисципліни.

Назви змістових модулів, занять та навчальних питань	Кількість годин				
	денна форма				
	усього	у тому числі			
		л.с.	пр.	гр.	с.р.
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Національна гвардія України, як військове формування з правоохоронними функціями					
Заняття 1.1 Національна гвардія України, як військове формування з правоохоронними функціями 1. Призначення, функції та структура Національної гвардії України. 2. Мета, завдання та структура навчальної дисципліни «ТПВ».	2	2			
Самостійне вивчення 1. Права та відповідальність військовослужбовців НГУ.	2				2
Разом за змістовим модулем 1	4	2			2
Змістовий модуль 2. Основи служби патрульного (постового) військового наряду з охорони громадського порядку.					
Заняття 2.1 Загальні положення служби патрульного (постового) з охорони громадського порядку. 1. Основні положення і визначення у сфері охорони громадського порядку. 2. Адміністративні правопорушення та злочини.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Завдання підрозділів НГУ з охорони громадського порядку.	2				2
Заняття 2.2 Види військових нарядів з охорони громадського порядку. 1. Призначення, склад військових нарядів з охорони громадського порядку. 2. Екіпіровка військових нарядів з охорони громадського порядку.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Обов'язки патрульного, постового охорони порядку з ОГП.	2				2
Заняття 2.3 Правові основи застосування заходів фізичного впливу, спеціальних засобів під час несення служби з охорони громадського порядку. 1. Умови застосування заходів фізичного впливу та спеціальних засобів. 2. Правові основи застосування заходів фізичного впливу. 3. Правові основи застосування спеціальних засобів.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Гарантії особистої безпеки озброєного працівника поліції.	2				2
Заняття 2.4 Ідентифікація злочинця за словесним описом. 1. Класифікація і типологія злочинців.	4			4	

1	2	3	4	5	6
2. Порядок складання портрету злочинця за словесним описом. Самостійне вивчення	2				2
1. Форми та види ототожнення людини за ознаками зовнішності.					
Заняття 2.5 Основи тактики дій патрульного (постового) військового наряду з охорони громадського порядку. 1. Обов'язки та права патрульного (постового) військового наряду з охорони громадського порядку. 2. Основи тактики дій патрульного (постового) військового наряду з охорони громадського порядку під час несення служби.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Відповідальність патрульного (постового) військового наряду з охорони громадського порядку при порушенні прав, законних інтересів громадян.	2				2
Разом за змістовим модулем 2	26		6	10	10
Змістовий модуль 3. Основи бойової служби чатового варти з охорони важливого державного об'єкту.					
Заняття 3.1 Основи охорони важливих державних об'єктів. 1. Класифікація важливих державних об'єктів. 2. Загальні положення бойової служби чатового варти з охорони важливого державного об'єкту.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Правові основи застосування зброї. Недоторканість чатового.	2				2
Заняття 3.2 Основи бойової служби чатового з охорони важливого державного об'єкту. 1. Обов'язки чатового варти з охорони важливих державних об'єктів. 2. Застосування зброї чатовим під час несення служби на посту.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Загальні обов'язки чатового з охорони спеціальних вантажів.	2				2
Заняття 3.3 Основи бойової служби чатового на контрольно-перепускному пункті важливого державного об'єкту з пропуску людей. 1. Перепускний режим. Види перепусток. 2. Основи тактики дій чатового на контрольно-перепускному пункті важливого державного об'єкту з пропуску людей та транспорту.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Обов'язки чатового контрольно-перепускного пункту важливого державного об'єкту з пропуску людей та	2				2

1	2	3	4	5	6
транспорту.	2	2			
Заняття 3.4 Основи бойової служби чатового варти з охорони важливого державного об'єкту. 1. Загальні положення бойової служби чатового варти з охорони важливого державного об'єкту. 2. Порядок застосування зброї чатовим варти з охорони важливого державного об'єкту.					
Самостійне вивчення 1. Хитрощі, які застосовують порушники при виносі з об'єкту матеріальних цінностей.	2				2
Разом за змістовим модулем 3	16	2		6	8
Змістовий модуль 4. Основи бойової служби чатового варти з конвоювання.					
Заняття 4.1 Основи бойової служби варт з конвоювання. 1. Види конвоювання. 2. Склад та чисельність варт з конвоювання.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Підготовка варти до несення служби.	2				2
Заняття 4.2 Основи бойової служби вартового варти з конвоювання у слідчому ізоляторі. 1. Режим утримання спецконтингенту. 2. Порядок дій вартового під час приймання (здавання) спецконтингенту у слідчому ізоляторі.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Обшук засуджених	2				2
Заняття 4.3 Основи бойової служби чатового варти з конвоювання у спеціальному вагоні. 1. Обов'язки чатового варти з конвоювання у спеціальному вагоні. 2. Основи тактики дій чатового варти з конвоювання у спеціальному вагоні під час несення служби.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Зміна чатових.	2				2
Заняття 4.4 Основи бойової служби чатового судової варти. 1. Обов'язки чатового судової варти. 2. Основи тактики дій чатового судової варти під час несення служби.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Особливості служби чатового судової варти під час проведення резонансного процесу.	2				2
Заняття 4.5 Основи бойової служби чатового варти з конвоювання у спеціальному автомобілі. 1. Обов'язки чатового варти з конвоювання у спеціальному автомобілі. 2. Основи тактики дій чатового варти з конвоювання у	4		4		

1	2	3	4	5	6
спеціальному автомобілі.					
Самостійне вивчення 1. Прийняття спеціального автомобіля	2				2
Разом за змістовим модулем 4	30		16	4	10
Змістовий модуль 5. Основи тактики дій підрозділу щодо припинення масових заворушень в населеному пункті.					
Заняття 5.1 Припинення групових порушень громадського порядку та масових заворушень. 1. Загальні положення та способи використання сил і засобів у разі групових порушень та масових заворушень у населеному пункті. 2. Сили і засоби, що залучаються до проведення спеціальної операції по припиненню масових заворушень.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Правові основи застосування спеціальних засобів під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень. 2. Основи тактики дій підрозділу в бойових порядках під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень.	2				2
Заняття 5.2 Основи тактики дій підрозділу в бойових порядках під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень. 1. Виконання стрійових прийомів із засобами індивідуального захисту та активної оборони. Бойова стійка. 2. Відпрацювання ударів палицею гумовою ПР-73. 3. Побудова бойових порядків “Цеп-1”, “Цеп-2” та базового елемента «Група».	4		4		
Самостійне вивчення 1. Основи тактики дій підрозділу в бойових порядках під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень.	2				2
Заняття 5.3 Основи тактики дій підрозділу в бойових порядках під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень. 1. Тренування ударів палицею гумовою ПР-73. 2. Побудова бойових порядків “Цеп-1”, “Цеп-2” та базового елемента «Група». 3. Побудова бойових порядків “Моноліт-1”, “Моноліт-2”. 4. Побудова бойових порядків “Вал”, “Клин”, відпрацювання тактичних прийомів «Ривок» та «Тиснення».	4		4		
Самостійне вивчення 1. Колективний захист особового складу в спеціальній операції з припинення масових заворушень в населеному пункті.	2				2
Разом за змістовим модулем 5	16		8	2	6

1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 6. Служба начальника військового наряду з охорони громадського порядку.					
Заняття 6.1 Правові основи застосування вогнепальної зброї під час несення служби з охорони громадського порядку. 1. Правові основи та умови застосування вогнепальної зброї. 2. Ситуативні задачі та алгоритми їх вирішення.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Ідентифікація злочинців за особливими прикметами.	2				2
Заняття 6.2 Ідентифікація злочинця за фотокарткою. 1. Класифікація та типологія злочинця. 2. Порядок складання словесного портрету злочинця за фотокарткою.	4			4	
Самостійне вивчення 1. Розпізнавання злочинців що розшукуються за прикметами.	2				2
Заняття 6.3 Служба начальника військового наряду з охорони громадського порядку. 1. Організація несення служби з охорони громадського порядку начальником військового наряду на маршрутах патрулювання. 2. Тактика дій начальника військового наряду з охорони громадського порядку.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Особливості несення служби військовими нарядами з охорони громадського порядку з використанням службових собак.	2				2
Разом за змістовим модулем 6	16		4	6	6
Змістовий модуль 7. Бойова служба військових розшукових нарядів.					
Заняття 7.1 Основи тактики дій розшукових нарядів у спеціальній операції з пошуку та знешкодження озброєних злочинців. 1. Види розшукових нарядів та їх призначення. 2. Способи дій розшукових нарядів.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Права та обов'язки військовослужбовців розшукових нарядів.	2				2
Заняття 7.2 Основи бойової служби групи переслідування, пошукової групи. 1. Тактика дій військового наряду групи переслідування . 2. Тактика дій військового наряду пошукової групи.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Основи тактики дій розшукового поста.	4				4
Заняття 7.3 Основи бойової служби заслону. 1. Загальні положення дій підрозділу у складі заслону. 2. Основи тактики дій підрозділу у складі заслону.	2			2	

1	2	3	4	5	6
Самостійне вивчення 1. Основи тактики дій засідки.	2				2
Заняття 7.4 Дії підрозділу НГУ у спеціальній операції з пошуку та знешкодження озброєних злочинців. 1. Тактика дій пошукової групи щодо пошуку та знешкодження озброєних злочинців. 2. Тактика дій заслону у спеціальній операції з пошуку та знешкодження озброєних злочинців.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Дії заслону та пошукової групи при прориві бойових порядків.	2				2
Разом за змістовим модулем 7	22		6	6	10
Змістовий модуль 8. Бойова служба варті з конвоювання.					
Заняття 8.1 Бойова служба начальника варті (помічника начальника варті) з конвоювання під час приймання (здавання) спецконтингенту у слідчому ізоляторі. 1. Порядок приймання (здавання) спецконтингенту. 2. Порядок обшуку спецконтингенту.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Хитрощі, які застосовуються спецконтингентом для приховування заборонених предметів під час обшуку. 1. 2. Хитрощі, які застосовуються спецконтингентом для скоєння втечі.	4				4
Проміжний контроль. Залік з оцінкою.	2				
Заняття 8.2 Бойова служба начальника (помічника начальника) судової варті. 1. Обов'язки начальника (помічника начальника) судової варті. 2. Тактика дій начальника (помічника начальника) судової варті під час несення служби.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Підпорядкування варт і допуск осіб для їх перевірки.	2				2
Заняття 8.3 Бойова служба начальника варті (помічника начальника варті) з конвоювання під час приймання (здавання) спецконтингенту у слідчому ізоляторі. 1. Огляд приміщень (камер), спеціального транспорту для приймання, обшуку, утримання спецконтингенту. 2. Розподілення спецконтингенту за видами режиму та категоріями.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Обов'язки посадових осіб варті	2				2
Заняття 8.4 Бойова служба начальника варті (помічника начальника варті) з конвоювання у спеціальному автомобілі. 1. Обов'язки начальника варті (помічника начальника варті)	6		6		

1	2	3	4	5	6
з конвоювання у спеціальному автомобілі. 2. Тактика дій начальника варти (помічника начальника варти) з конвоювання у спеціальному автомобілі під час несення служби.					
Самостійне вивчення 1. Обов'язки помічника начальника варти з конвоювання у спец автомобілі.	2				2
Заняття 8.5 Бойова служба начальника варти (помічника начальника варти) з конвоювання у спеціальному вагоні. 1. Обов'язки начальника варти (помічника начальника варти) з конвоювання у спеціальному вагоні. 2. Тактика дій начальника варти (помічника начальника варти) з конвоювання у спеціальному вагоні під час несення служби.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Обов'язки помічника начальника варти з конвоювання у спеціальному вагоні.	2				2
Разом за змістовим модулем 8	36		20	2	12
Змістовий модуль 9. Бойова служба варти з охорони важливих державних об'єктів.					
Заняття 9.1 Бойова служба начальника варти (помічника начальника варти, розвідного) з охорони важливих державних об'єктів. 1. Права та обов'язки розвідного та помічника начальника варти з охорони важливих державних об'єктів. 2. Права та обов'язки начальника варти з охорони важливого державного об'єкту.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Внутрішній порядок у варті. 2. Порядок проведення зміни чатових . 3. Дії варти по охороні ВДО при подіях.	4				4
Заняття 9.2 Службова документація варти з охорони важливих державних об'єктів. 1.Перелік та зміст службової документації начальника варти з охорони важливих державних об'єктів. 2.Порядок оформлення постової відомості, протоколу про вчинення адміністративного порушення.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Інструкція перепускного режиму. 2. Порядок складання акту про затримання.	4				4
Разом за змістовим модулем 9	14		4	2	8
Змістовий модуль 10. Бойова служба на блокпосту.					
Заняття 10.1 Організація служби на блокпосту. 1. Загальні положення. Склад та чисельність блокпосту. 2. Обладнання блокпосту та організація служби на ньому.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Обов'язки посадових осіб блокпосту.	2				2

1	2	3	4	5	6
Заняття 10.2 Службова документація блокпосту. 1. Перелік та зміст службової документації блокпосту. 2. Порядок ведення бойових та графічних документів для організації	2			2	
Самостійне вивчення 1. Заходи безпеки при несенні служби на блокпосту.	2				2
Заняття 10.3 Тактика дій підрозділу при несенні служби на блокпосту. 1. Організація служби старшим блокпоста. 2. Тактика дій особового складу блокпосту по пропуску людей. 3. Тактика дій особового складу блокпосту по пропуску транспорту.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Дії особового складу блокпосту при подіях.	2				2
Разом за змістовим модулем 10	16		6	4	6
Змістовний модуль 11. Служба чергового військових нарядів, начальника групи військових нарядів.					
Заняття 11.1 Права та обов'язки ЧВН та НГВН. 1. Права та обов'язки чергового військових нарядів. 2. Права та обов'язки начальника групи військових нарядів.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Облік і оцінка результатів роботи нарядів. 2. Організація взаємодії між військовими нарядами з ОГП.	2				2
Заняття 11.2 Особливості виконання завдань начальником військового наряду по охороні дипломатичних представництв та консульських установ іноземних держав. 1. Призначення та характеристика ДП і КУ і міжнародних організацій на території України та основи їх охорони. 2. Обов'язки та права військових нарядів з охорони ДП і КУ та міжнародних організацій на території України. 3. Службова документація військових нарядів з охорони ДП і КУ.	4			4	
Самостійне вивчення 1. Права та обов'язки осіб військових нарядів з охорони ДП і КУ.	2				2
Заняття 11.3 Службова документація військових нарядів з охорони громадського порядку. 1. Перелік та зміст службової документації військових нарядів з ОГП. 2. Порядок оформлення та ведення службових документів військового наряду з ОГП.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Зміст та сутність протоколу про затримання, відбір пояснення, адміністративного протоколу та порядок їх оформлення.	2				2

1	2	3	4	5	6
Заняття 11.4 Першочергові дії ЧВН при події. 1. Організація першочергових дій та невідкладних заходів на місці події. 2. Організація затримання правопорушника та осіб, підозрюваних у вчиненні злочину по гарячим слідам.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Затримання правопорушника та осіб, підозрюваних у вчиненні злочину за гарячими слідами.	2				2
Заняття 11.5 Тактика дій начальника патрульної групи, чергового військових нарядів при подіях. 1. Перевірка документів у правопорушника, затримання та доставка особи, що підозрюється у вчиненні злочину. 2. Контроль за несенням служби з ОГП.	6		6		
Самостійне вивчення 1. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку.	2				2
Разом за змістовим модулем 11	30		14	6	10
Змістовний модуль 12. Основи тактики дій підрозділу під час виконання завдань з охорони громадського порядку при забезпеченні масових заходів.					
Заняття 12.1 Загальні положення з організації охорони громадського порядку під час проведення масових заходів 1. Класифікація масових заходів та завдання щодо ОГП під час проведення масових заходів. 2. Види військових нарядів, що залучаються до забезпечення правопорядку під час проведення масових заходів.	2			2	
Самостійне вивчення 1. Організація підготовки особового складу до несення служби з ОГП під час проведення масових заходів. 2. Особливості виконання завдань при забезпеченні проведення футбольного матчу.	4				4
Заняття 12.2 Організація та забезпечення охорони громадського порядку і безпеки громадян під час проведення масових заходів та акцій. 1. Порядок підготовки особового складу щодо виконання завдань з ОГП під час проведення масових заходів. 2. Організація виконання завдань та тактика дій особового складу підрозділу з ОГП під час проведення масових заходів.	4		4		
Самостійне вивчення 1. Підготовка особового складу військових нарядів до несення служби з охорони громадського порядку при забезпеченні масових заходів.	4				4
Разом за змістовим модулем 12	14		4	2	8
Разом за дисципліну	240	2/2	88	50	96
Екзамен	6				

5. Самостійна робота.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час вільний від навчальних занять за розкладом. Час для самостійної роботи відводиться розпорядком дня, крім того, вона може передбачатися також розкладом занять.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти має бути спрямована на вдосконалення засвоєння навчального матеріалу, закріплення та поглиблення знань, умінь та навичок визначеного робочою програмою навчальної дисципліни

Викладач організує методичне керівництво та забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти:

- подає рекомендації з методики вивчення дисципліни та окремих питань, видає завдання та контролює їх виконання;
- застосовує такі методичні прийоми викладення навчального матеріалу, які орієнтують здобувачів вищої освіти на роботу з літературою та самостійне здобування знань;
- аналізує та узагальнює досвід самостійної роботи здобувачів вищої освіти щодо вивчення матеріалу і вносить корективи у завдання; планування самостійної роботи здійснюється індивідуально кожним здобувачем вищої освіти.

При самостійному відпрацюванні питань по дисциплінам, що вивчаються, здобувачі вищої освіти повинні враховувати методичні рекомендації по опрацюванню питань тематики дисципліни, відведений час на самостійне опрацювання та дотримуватися контрольних питань, що дають змогу економити час і оволодіти знаннями відповідно до фахової підготовки.

Перелік тем, які здобувач повинен вивчити самостійно (з рекомендованою літературою):

1. Права та відповідальність військовослужбовців НГУ. [1,с.11-12].
2. Завдання підрозділів НГУ з охорони громадського порядку. [3,с.7-8].
3. Обов'язки патрульного, постового охорони порядку з ОГП. [3,с.2-3].
- 4.Гарантії особистої безпеки озброєного працівника поліції. Допоміжна[5,с. 1-4].
- 5.Форми та види ототожнення людини за ознаками зовнішності. Допоміжна [5,с. 75-76].
6. Правові основи застосування зброї чатовим. Недоторканість чатового. [8,с.84-85].
7. Загальні обов'язки чатового з охорони спеціальних вантажів [8.с.112-113].
- 8.Обов'язки чатового контрольно-перепускного пункту важливого державного об'єкту з пропуску людей та транспорту. [8,с. 91].
9. Хитрощі, які застосовують порушники при виносі з об'єкту матеріальних цінностей. [8,с134-135].
10. Підготовка варті з конвоювання до несення служби. Основна[5,с.9-12]
11. Обшук засуджених у слідчому ізоляторі. Основна [5,с.29-31].

12. Особливості служби чатового судової варті під час проведення резонансного процесу. Основна [5,40-42].

13. Порядок прийняття спеціального автомобіля (АЗ). Основна [5,с.32-34].

14. Правові основи застосування спеціальних засобів під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень. [1,с 13-14; 2,с 3-4]

15. Особливості виконання завдань підрозділами НГУ під час проведення спеціальної операції з припинення масових заворушень у населеному пункті. Основна [3.с. 15-16].

16. Організація проведення попереджувальних заходів з припинення масових заворушень у населеному пункті. [7,с. 232-234].

17. Колективний захист особового складу в спеціальній операції з припинення масових заворушень в населеному пункті. Допоміжна[11,с. 180-185].

18. Особливості несення служби військовими нарядами з охорони громадського порядку з використанням службових собак. [3,с. 40-41].

19. Права та обов'язки військовослужбовців розшукових нарядів. [7,с. 214-217].

20. Основи тактики дій засідки. [7,с.218-219].

22. Дії особового складу заслону, пошукової групи при прориві ділянки блокування. [7.с. 219-220]

23. Хитрощі, які застосовуються спецконтингентом для приховування заборонених речей під час обшуку. Хитрощі, які застосовуються спецконтингентом для скоєння втечі. [5,с. 29-30].

24. Дії варті при конвоюванні спецконтингенту пішки на обмінний пункт. [5,с.34].

25. Внутрішній порядок у варті з охорони ВДО. Порядок проведення зміни чатових на постах з охорони ВДО. Дії варті по охороні ВДО при подіях. [8,с. 114-118].

26. Обов'язки посадових осіб блокпосту. Дії особового складу блокпосту при подіях. [15.с. 4-8].

27. Облік і оцінка результатів несення служби військовими нарядами з ОГП. [3,с. 18-19]. Організація взаємодії між військовими нарядами з ОГП. [4.с. 17-19].

28. Зміст та сутність пояснення, рапорту, та порядок їх оформлення. Адміністративні правопорушення, що посягають на громадський порядок та громадську безпеку. [3.с. 13-14].

29. Обов'язки військовослужбовців НГУ, при виконанні завдань з ОГП під час проведення масових заходів. [9,с.32-33].

Для самостійної роботи курсантів пропонуються також **Методичні вказівки та інформаційно-методичні засоби:** (підручники, навчально-методичні посібники, конспекти лекцій, групових занять, комплекти індивідуальних семестрових завдань, навчально-методичні розробки з

самостійної підготовки по дисципліні ТПВ, та можуть використовувати додаткову літературу, періодичні видання та ресурси INTERNET.

6. Політика курсу та оцінювання.

ПОЛІТИКА КУРСУ

- Курс передбачає роботу в команді.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Під час виконання завдань на заняттях не допустимо порушення академічної доброчесності.

ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання знань (контрольні заходи) здійснюється відповідно до “Положення про оцінювання знань слухачів (курсантів, студентів) в Національній академії Національної гвардії України” (зі змінами) (2021 р.) .

Основними видами контрольних заходів є:

- поточний контроль;
- самоконтроль;
- проміжний модульний контроль;
- підсумковий (семестровий контроль, підсумкова атестація).

Поточний контроль проводиться викладачами на всіх видах навчальних занять. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв’язку між викладачами та здобувачами вищої освіти у процесі навчання, перевірка їх готовності до виконання наступних навчальних завдань, а також забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів вищої освіти. Інформація, одержана під час поточного контролю, використовується для коригування методів і засобів навчання, а також для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю (летючки) під час проведення навчальних занять, виступів здобувачів вищої освіти при обговоренні питань на семінарських заняттях, а також у формі комп’ютерного тестування.

Поточний контроль успішності слухачів (курсантів, студентів) здійснюється за національною чотирибальною (5, 4, 3, 2 бали) шкалою оцінювання.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу з конкретної дисципліни, змістового модуля або заняття. З цією метою в навчальних посібниках, а також у методичних розробках до занять передбачаються питання для самоконтролю.

Проміжний модульний контроль – це контроль знань здобувачів вищої освіти після вивчення логічно завершеної частини (модуля) програми навчальної дисципліни. Проміжний модульний контроль може проводитися у формі контрольної роботи, тестування, виконання контрольних завдань тощо.

Оцінку за проміжний модульний контроль записують у журналі обліку навчальних занять за національною чотирибальною шкалою оцінювання.

Підсумковий контроль є семестровим та забезпечує оцінку результатів навчання здобувачів вищої освіти на проміжних або заключному етапах їх навчання і проводиться у формі заліку або екзамену в термін, встановлений графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою навчальної дисципліни.

Знання слухачів оцінюються за шкалою ECTS, національною чотирибальною шкалою, та за 100-бальною шкалою академії (див. табл. 1).

Під час визначення оцінки необхідно орієнтуватися на такі загальні рекомендації:

- оцінка “відмінно” ставиться, якщо здобувач вищої освіти демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в заданому обсязі, необхідний рівень умінь і навичок, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях;

- оцінка “добре” – здобувач вищої освіти допускає несуттєві неточності при застосуванні знань та умінь;

- оцінка “задовільно” – здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, але допускає окремі помилки, що не є перешкодою до подальшого навчання. Уміє використовувати знання для вирішення стандартних завдань;

- оцінка “незадовільно” – незасвоєння окремих розділів, нездатність застосовувати знання на практиці, що робить неможливим подальше навчання.

ПОТОЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ

Поточне оцінювання здійснюється на кожному занятті в межах модулів. Оцінюються і завдання, виконані в аудиторії, і завдання, виконані під час самостійної роботи.

На групових заняттях викладач оцінює підготовлені здобувачами вищої освіти виступи, активність на занятті (відповіді на запитання, наведення прикладів з досвіду військ), вміння формулювати та відстоювати свої думки, результати поточного контролю (усне чи письмове опитування, тестування);

- кожен курсант оцінюється за чотирма показниками:

- а) за наявність конспекту, наявність та якість відпрацювання в ньому матеріалу за всіма заняттями змістового модулю – нараховується 1 бал, за відсутність 2-х і більше занять змістового модуля мінус 1 бал, за відсутність зошита мінус 2 бали від загальної кількості набраних балів на занятті;

- б) за підготовлену доповідь нараховується 0,5 балу;

в) за надання правильної усної (письмової) відповіді на поставлене запитання під час заняття нараховується 1 бал, за доповнення – 0,5 балу;

в) за тестове завдання якщо воно виконано на оцінку “5” – 2 бали, на оцінку “4” – 1 бал, на оцінку “3” – 0,5 балу);

Підсумкова оцінка являє собою суму балів за підготовлену доповідь, за відповіді на запитання, доповнення відповідей, за тестування та наявності зошиту з відпрацьованими в ньому конспектів занять.

На практичних заняттях здобувачі вищої освіти виконують спеціальні індивідуальні дії (завдання) в цілому, при цьому викладач оцінює кожний елемент окремо, і в залежності від його важливості нараховує курсанту оцінку за 5-ти бальною шкалою.

“5” – завдання (дію) виконує вільно, кожний елемент якого виконаний правильно;

“4” – завдання (дію) виконує з незначними помилками в деяких елементах;

“3” – завдання (дію) виконує з помилками в деяких елементах;

“2” – завдання (дію) виконує з помилками та порушенням алгоритму його виконання, що значно впливає на досягнення кінцевого результату.

ПРОМІЖНИЙ МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

Модульний контроль проводиться за кожним нижчезазначеним змістовим модулем:

Змістовий модуль 1. Національна гвардія України, як військове формування з правоохоронними функціями.

Змістовий модуль 2. Основи служби патрульного (постового) військового наряду з охорони громадського порядку.

Змістовий модуль 3. Основи бойової служби чатового варти з охорони важливого державного об’єкту.

Змістовий модуль 4. Основи бойової служби чатового варти з конвоювання.

Змістовий модуль 5. Основи тактики дій підрозділу щодо припинення масових заворушень в населеному пункті.

Змістовий модуль 6. Служба начальника військового наряду з охорони громадського порядку.

Змістовий модуль 7. Бойова служба військових розшукових нарядів.

Змістовий модуль 8. Бойова служба варти з конвоювання.

Змістовий модуль 9. Бойова служба варти з охорони важливих державних об’єктів.

Змістовий модуль 10. Бойова служба на блокпосту.

Змістовий модуль 11. Служба чергового військових нарядів, начальника групи військових нарядів.

Змістовий модуль 12. Основи тактики дій підрозділу під час виконання завдань з охорони громадського порядку при забезпеченні масових заходів.

За рішенням викладача модульний контроль може проводитись у вигляді усного або письмового опитування, обговорення навчального матеріалу, а також у формі тестування.

Під час проведення модульного контролю у формі усного опитування курсантів або обговорення з ними навчального матеріалу оцінюється:

- повнота відповіді, знання визначень, понять, основних положень, вміння формувати та відстоювати свої думки, встановлення міжпредметних зв'язків – 2 бали;
- логіка стверджень, встановлення протиріч, проблем та їх оцінка – 2 бали;
- надання відповіді послідовно та правильно з точки зору літературної мови – 1 бал.

Модульний контроль у формі тестування оцінюється шляхом встановлення кількості правильних відповідей на питання тесту. За кожну правильну відповідь нараховується 1 бал.

В залежності від кількості питань в тесті загальна сума балів за правильні відповіді може коливатися тому критерії оцінювання встановлюються з розрахунку:

- “5” – надано 90 % правильних відповідей;
- “4” – надано 80 % правильних відповідей;
- “3” – надано 70 % правильних відповідей;
- “2” – надано менше 70 % правильних відповідей;

ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

Метою екзамєну є встановлення рівня знань здобувачів вищої освіти з питань службово-бойового застосування підрозділів НГУ за призначенням.

Підсумкова оцінка складається з:

- оцінки за вивчення навчальної дисципліни;
- оцінки за усну відповідь на екзамєні.

Максимальна можлива кількість балів за вивчення дисципліни 60. За усну відповідь на екзамєні з навчальної дисципліни здобувач вищої освіти може отримати максимум 40 балів. Екзамєнаційні білети для проведення теоретичної частини екзамєну включають 3 питання. Максимальна кількість балів за змістовні, правильні та повні відповіді по питанням: 1 і 2 питання максимальна кількість балів – 10, за третє питання – 20 балів. У випадку неповної відповіді, неправильно нанесеного умовного знаку, що потребує додаткового питання, оцінка знижується на 1 бал, у разі неправильної відповіді, або відсутності відповіді на питання – оцінка знижується до 0 балів за кожну неправильну відповідь на кожне питання екзамєнаційного білету. Під час підготовки до відповіді на екзамєні не дозволяється використання зошиту конспектів та навчальної (додаткової) літератури.

Результати здачі екзамєну оцінюються за наступними критеріями:

- “відмінно” – 36-40 балів,
- “добре” – 30-35 балів,
- “задовільно” – 24-29 балів;
- “незадовільно” < 24 балів.

Підсумкова (загальна) оцінка з дисципліни складається з суми балів за вивчення дисципліни та усну відповідь на екзамєні і визначається у

відповідності до загальних критеріїв оцінювання знань здобувачів вищої освіти:

У разі використання здобувачем вищої освіти зошиту конспектів та (або) навчальної (додаткової) літератури викладач має право відсторонити його від заліку(екзамену), виставляє йому незадовільну оцінку і доповідає про це начальнику кафедри. Кожне подібне порушення підлягає розгляду начальником факультету із вжиттям заходів дисциплінарного порядку.

Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на залік(екзамен) з поважної причини в екзаменаційній (заліковій) відомості викладач проти прізвища такого здобувача записує причину відсутності. Здобувачі вищої освіти, які не з'явилися на залік без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку, яка виставляється в залікову відомість.

7. Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

Знання здобувачів вищої освіти оцінюються за національною (чотирибальною - "відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно") шкалою ECTS (A, B, C, D, E, F, FX) і за 100 бальною шкалою академії.

Загальні критерії оцінювання знань та їх відповідність шкалам оцінювання наведені у табл. 2.

Таблиця 2

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
A "Відмінно"	Відмінно	90-100	Здобувач вищої освіти виявив всебічні, систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни, передбаченого програмою; засвоїв основну та додаткову літературу, рекомендовану програмою; проявив творчі здібності в розумінні, логічному, стислому та ясному трактуванні навчального матеріалу; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
B "Дуже добре"	Добре	82-89	Здобувач вищої освіти виявив систематичні та глибокі знання навчального матеріалу дисципліни вище середнього рівня; продемонстрував уміння вільно виконувати завдання, передбачені програмою; засвоїв літературу, рекомендовану програмою; засвоїв

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			взаємозв'язок основних понять дисципліни, їх значення для подальшої професійної діяльності.
C "Добре"		75-81	Здобувач вищої освіти виявив загалом добрі знання навчального матеріалу дисципліни при виконанні передбачених програмою завдань, але припустив низку помітних помилок; засвоїв основну літературу, рекомендовану програмою; показав систематичний характер знань з дисципліни; здатний до самостійного використання та поповнення надбаних знань у процесі подальшої навчальної роботи та професійної діяльності.
D "Задовільно"	Задовільно	66-74	Здобувач вищої освіти виявив знання навчального матеріалу дисципліни у обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; справився з виконанням завдань, передбачених програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив значну кількість помилок або недоліків у відповідях на запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, принципів, які може усунути самостійно.
E "Достатньо"		60-65	Здобувач вищої освіти виявив знання основного навчального матеріалу дисципліни в мінімальному обсязі, необхідному для подальшого навчання та майбутньої професійної діяльності; в основному виконував завдання, передбачені програмою; ознайомився з основною літературою, рекомендованою програмою; припустив помилки у відповідях на

За шкалою ECTS	За національ ною шкалою	За шкалою академії	Критерії оцінювання
			запитання при співбесідах, тестуванні та при виконанні завдань тощо, які може усунути лише під керівництвом та за допомогою викладача.
FX "Незадові льно"	Незадовіль но	35-59	Здобувач вищої освіти має значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу дисципліни; допускав принципові помилки при виконанні передбачених програмою завдань.
F "Незадові льно"		1-34	Здобувач вищої освіти не мав знань зі значної частини матеріалу; допускав принципові помилки при виконанні більшості передбачених програмою завдань; не спроможний самостійно засвоїти програмний матеріал.

8. Рекомендована література.

Основна

1. Про Національну гвардію України: Закон України (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2014, № 17, ст.594. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 720-ІХ від 17.06.2020).

2. Про затвердження Переліку та правил застосування спеціальних засобів військовослужбовцями НГУ під час виконання службових завдань: постанова Кабінету Міністрів України від 25.11.2017 р. № 1024.

3. Про затвердження Інструкції про організацію та несення служби з охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки військовими частинами (підрозділами) НГУ: наказ МВС від 24.12.2019 № 1089.

4. Порядок організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку: наказ МВС 10.08.2016 № 773.

5. Про затвердження положення з організації конвоювання військовими частинами (підрозділами) Національної гвардії України: наказ МВС від 24.12.2019 № 1090.

6. Про затвердження Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів”: наказ МВС України від 26.05.2015 року № 613.

7. Статут бойової служби військ внутрішньої та конвойної охорони, введений в дію наказом МВС України від 25 листопада 1994 р. № 050, Київ.

8. Статут спеціальних частин військ внутрішньої та конвойної охорони, введений в дію наказом МВС України від 25 листопада 1994 р. № 050, Київ.

9. Про затвердження Положення про організацію та несення служби з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій в Україні військовими частинами і підрозділами Національної гвардії України”: наказ Міністерства внутрішніх справ України 02 лютого 2016 року № 74.

10. Про затвердження Положення про організацію та несення служби з охорони органів державної влади військовими частинами та підрозділами Національної гвардії України: наказ МВС України № 692 від 20.07.2016 року.

11. Про затвердження Положення про військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії України: наказ МВС від 16.06.2014 № 567.

12. Про затвердження положення про військові частини і підрозділи з охорони важливих державних об’єктів, спеціальних вантажів”: наказ МВС України від 03.07.2014 року № 625.

13. Про затвердження Положення про військові частини і підрозділи з охорони дипломатичних представництв, консульських установ іноземних держав, представництв міжнародних організацій Національної гвардії України: наказ МВСУ від 22.07.2014 № 713.

14. Про впорядкування питання використання умовних знаків під час оформлення графічних документів у Національній гвардії України: наказ командувача Національної гвардії України від 29.10.2018 № 662.

15. Наказ командувача Національної гвардії України 04.09.2014 №258 «Інструкція з обладнання блокпоста та організації служби особовим складом Національної гвардії України».

Допоміжна

1. Конституція України. – К.: Преса України, 2005 р.

2. Кодекс України про адміністративні правопорушення.

3. Кримінальний кодекс України.

4. Кримінально-виконавчий Кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 3-4, ст. 21).

5. Про Національну поліцію: Закон України. (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 580-VIII від 03.07.2020).

6. Про затвердження Правил внутрішнього розпорядку установ виконання покарань: наказ Міністерства юстиції України від 28.08.2018 № 2823/5.

7. Про затвердження Інструкції із застосування військовослужбовцями Національної гвардії України технічних приладів і технічних засобів, що мають функції фото- кінозйомки, відеозапису, засобів фото- і кінозйомки, відеозапису: наказ МВС від 13.01.2021 № 12.

8. Про затвердження Збірника нормативів з бойової та спеціальної підготовки військових частин (підрозділів) Національної гвардії України: наказ командувача Національної гвардії України 14.03.2016 № 151.

9. Методичні рекомендації про призначення, формування, екіпірування та всебічне забезпечення груп оперативного шикування, які входять до сил і засобів з'єднань, військових частин (підрозділів, ВВНЗ, навчальних військових частин НГУ, що залучаються до виконання завдань участі в забезпеченні громадської безпеки та охороні громадського порядку під час проведення масових заходів: Розпорядження КНГУ від 02.10. 2018 № 27–26 – 1166.

10. Охорона та оборона важливого державного об'єкта: навчальний посібник. Башкатов Є.Г., Ковальов І.В, Онопрієнко О.С., Хорошун В.П.– Х.: Вид. НА НГ України, 2018 – 107 с.

11. Тактична підготовка військ: навчальний посібник. Овчаренко В.В., Панченко В.Ю., Головань О.М., Росляков О.В., Волобуєв Р.В., Тробюк Д.В., Пташка С.Д., Кулешов О.П.– Х.: Вид. НА НГ України, 2019 – 388 с.

12. Навчально-методичні розробки з дисципліни «Службово-бойове застосування та управління діями підрозділів НГУ»: електронні ресурси в системі дистанційного навчання: [Електронний ресурс] / В.Ю. Панченко - 2021. - Режим доступу: [http:// sdn.ivc.com](http://sdn.ivc.com).

13. Навчально-методичні праці з дисципліни «Службово-бойове застосування та управління діями підрозділів НГУ»: електронні ресурси в електронній бібліотеці: [Електронний ресурс] / В.Ю. Панченко. - 2021. - Режим доступу: [http:// library.ivc.com](http://library.ivc.com).